

Gulta mākoņos un palodze saulrietiem

“Zilais Zirgs” ēd mušmires Skrīveros

Šogad pirmajiem ciemiņiem durvis vēris viesu nams “Zilais Zirgs” Skrīveru pagastā. Nama saimniecei Anželikai Legantei šī ir pirmā pieredze viesu uzņemšanā un vajadzēja trīs gadus, lai no idejas tiktu līdz rezultātam. Lidzīgi kā pasakā par Pelnrūķīti, necilā kūtiņa pārtapusi par mīlīgi modernu namiņu Daugavas krastā.

IMANTA KAZIŅUNA
TEKSTS UN FOTO

Anželika Legante, viņas dzīvesbiedrs Eriks, dēls Herberts kādu laiku sevi sauc par skrīveriešiem. Apmetušies viņi Daugavas krastā, mājā, kurai pasaku varoņa cienīgs vārds — “Lāčausis”. Ģimene pamazām iedzīvojusies, iegādājusies piecus staltus melnus zirgus, kas ikdienā ganās plāvā netālu no mājas. Eriks aizraujas ar lidošanu — paraplāniem. Anželiku līdz šim bieži manīja dažādos Aizkraukles novada uzņēmējiem rīkotos pasākumos. No janvāra viņa savam pienākumu lokam pievienojusi rūpes par viesu namu. Nosauca to par godu dzimniekam un rakstniekam Imantam Ziedonim, vārdu ņemot no viņa “Zilās pasakas”.

Pēkšņi viss saslēdzās

Kā no domas par savu pasaku namiņu Anželika nonāca līdz reālai divstāvu būvei, kāpēc tās galvenais motīvs ir Imanta Ziedoņa “Zilā pasaka”?

Viņa stāsta, ka doma par savu viesu namu bijusi sen, kad vēl strādājusi Jūrmalas domē. Toreiz reāli zētī daudzi projekti, tajā skaitā pašvaldības iestāžu ēku, telpu labiekārtošana. Gribējies radīt kaut ko sev, kā Anželika saka, izlekt laukā no lielā riteņa. Sapni palaidusi Vismū, un zināja, ka šā vai tā tas realizēsies. Toreiz pat nebija varianta, ka tas varētu tapt Skrīveros. Ipašums “Lāčausis” Skrīveru pagastā nav nopirkts, bet gan nomāts uz 20 gadiem, laika nav daudz, un Anželikas vīrs Eriks sacījis — darām tā, lai nauda nāk pie mums mājās. Pirms trīs gadiem tika pieņemts lēmums, bet reāli būvdarbi sākās 2022. gadā. Viņa uzņēmās šo vērienīgo projektu — radīt “Zilo Zirgu”. Pati meklēja meistarus, gādāja materiālus, vadīja darbus. Viesu namu plānoja atvērt 2023. gada vasarā, bet dažādi sīkumi prasīja daudz vairāk laika nekā lielā būvniecība.

Viesu nams ir Daugavas krastā, ainaviski skaistā vietā, bet, lai šis nebūtu tikai kārtējais viesu nams ar “IKEA” mēbeļiem, vajadzēja stāstu. Tas radās laikā, kad teju bija pabeigti iekšdarbi, jāplāno, kur ierīkot elektrības rozetes. “Mani joprojām dzīvo ļoti liels bērns, un viņam patīk Ziedonis. Savukārt viņš ir no tiem cilvēkiem, kas sevi visu dzīvi nēsā bērnu. Ziedonis to gan izrādīja, gan aprakstīja. Kādu ritu, dzerot

kafiju, sāku racionāli domāt: kas mums ir? Dabas parks, pieci zirgi, deltaplāns. Viena no manām mīļākajām krāsām ir debesu zilā, mīļākās puķes — neaizmirstules. “Zilā pasaka” man bijusi viena no tuvākajām, un tad bija “tas klikšķis” — sapratu, ko vēlos te radīt. Tad vairs nebija jautājumu, tikai jānos processam. “Zilo pasaku” sāku izjust nianšēs,” stāsta Anželika.

Tomēr ar logiem

Kas te bija pirms “Zilā Zirga”? Kūtiņa. Aiz tās skatu uz Daugavu aizsedza augsts zemes valnis. Iespējams, ka senāk tas mākslīgi radīts aizsardzībai plūdu gadījumā. Mājai bija akmens sienas, koka grīdas un māla dakstiņu jumts. Tas saglabāts. Vecā dēļu grīda, lai cik labi, autentiski izskatītos, nebija glābjama. Sākumā ēka bija bez logiem upes pusē. “Vai tos vajag?” prātoja saimniece. Valņa nošķūrešana un aizvešana nebija lēts darbiņš. Jāpiebilst, ka zeme starp māju un upi pieder Aizkraukles luterāņu baznīcai, un draudzes priekšnieks Jānis Lapiņš nav pierunājams uz sadarbību. Pretējā gadījumā izmaksas būtu daudz mazākas, jo zemi varētu vienkārši nošķūret. Neraugoties uz sarežģījumiem, no “Zilā Zirga” logiem tagad var baudīt rāmo Daugavas plūdumu.

Viesu nams nav tapis kā ierasti mūsdienās, par kāda projekta līdzekļiem. LEADER projektā viņa gan pieteikumu iesniedza, atbalstu ieguva, bet līgumu par dalību projektā tomēr izvēlējās neparakstīt. Nosaucījumi paredzēja saistības sešiem gadiem, un tas nozīmētu, ka šajā laikā namā neko nedrīkst mainīt. No šādām līgumsaistībām atteicās, finansējumu sarūpēja saimnieciskā kārtā.

Ne katrs var apgleznot griestus

Ieejot namā, pirmais, kas katru uzrunā, ir spārnotais zilais cerību zirgs, ieskaits vizbuļu, hiacīnu, neaizmirstuļu ziediem un zilām mušmīrēm. Zirgs uz visiem raugās no mākslinieces Baibas Feoktistovas gleznas. Anželika stāsta, ka ideja par gleznu bija, bet mākslinieku, kurš to varētu realizēt, nācās pameklēt. Ar Baibu satikusās kādā meistarklasē, un tad arī lūgusi padomāt par šādu gleznojumu. Uzrunājis Baibas krāsu redzējums viņas iepriekšējos darbos, kā arī abu tuvās attiecības ar dabu. “Teicu — Baiba, izlasi Ziedoņa “Zilo pasaku”, un to, ko sajūti, uzglezno,” stāsta Anželika. Gleznojums uz sienām ir griestiem veikusi cita māksliniece. Arī lai viņu atrastu, vajadzēja papulēties, jo ne katrs piekrit fiziski sarežģītajai griestu apgleznošanai. Kāds citai radošai meitenei uztiēcās uz sienām un durvīm radīt tekstu rindas — citāts no “Zilās pasakas”. Anželika vēlējusies dažā-

“VISUR TUR, KUR CILVĒKS UZ PASAULES ILGOJAS, tur viņam jābūt klāt.” Tā par Zilo cerību zirgu savā pasakā saka Imants Ziedonis. Mājas saimniece Anželika Legante savā lolojumā.

dās mājas vietās izkāsīt pilnīgi visu pasakas tekstu, tomēr vēlāk no šīs domas atteikusies. Ja viesi dzīvo tikai vienā istabā, pie pārējā teksta viņi nepieklūst. Tāpēc no visiem 647 vārdiem paņēmi vien dažus.

Ar bijību pret Imantu Ziedoni

“Lieliskākais mājas tapšanas processā ir daudzi iepazītie fantastiskie cilvēki. Katra lieta, vieta namā radīta ar cilvēka pieskārienu, kurš mil savu darbu,” stāsta “Zilā Zirga” saimniece. Pirms ķerties pie darbiem, no draugiem un pazīņām saņēmi komentāri, ieteikumi, pamācības, ko un kā labāk darīt, bet vadījusies ieklausoties sevī, un aiz lielas bijības pret Imantu Ziedoni, viņa darbiem. Līdz ar to sirdsapziņa neļāva, piemēram, skatīties idejas internetā un mēģināt kaut ko lipināt kopā. Tam, kā šeit izskatīties, bija jānāk no sirds un dēvēsies. Līdz ar to no dienas kārtības pazuda abu ar vīru moto šo māju veidojot “just for business” (tikai biznesam). Mājā ieguldīts divas reizes vairāk nekā sākotnēji plānots. “Nācu, sēdēju, domāju. Baidījos nedaudz no krāsām, toniem. Daudzi neticēja, ka tumši zilā krāsā un mazās telpas labi ies kopā,” saka Anželika.

Milzu šūpulis alpīnistu trosēs

Viena no trim guļamistabām nosaukta “Plavā”. Tā atrodas pirmajā stāvā, un bez sienu gleznojumiem īpašais akcents ir platā palodze. Uz

tās var ērti sēdēt, spilvenos ar siltu tēju, krūzi rokā ierīnāties divi cilvēki. Katra lieta, vieta namā radīta ar cilvēka pieskārienu, kurš mil savu darbu,” stāsta “Zilā Zirga” saimniece. Pirms ķerties pie darbiem, no draugiem un pazīņām saņēmi komentāri, ieteikumi, pamācības, ko un kā labāk darīt, bet vadījusies ieklausoties sevī, un aiz lielas bijības pret Imantu Ziedoni, viņa darbiem. Līdz ar to sirdsapziņa neļāva, piemēram, skatīties idejas internetā un mēģināt kaut ko lipināt kopā. Tam, kā šeit izskatīties, bija jānāk no sirds un dēvēsies. Līdz ar to no dienas kārtības pazuda abu ar vīru moto šo māju veidojot “just for business” (tikai biznesam). Mājā ieguldīts divas reizes vairāk nekā sākotnēji plānots. “Nācu, sēdēju, domāju. Baidījos nedaudz no krāsām, toniem. Daudzi neticēja, ka tumši zilā krāsā un mazās telpas labi ies kopā,” saka Anželika.

Otra istaba pirmajā stāvā ir “Ar mellenēm”. Saistībā ar tām Ziedoņa “Zilajā pasakā” pieminēti melleņu ķīļņi. Mājas saimniece šogad plāno piedalīties Mājas kafējnicu diecās un ciemiņiem piedāvāt šo ēdienu. “Zilā Zirga” otrajā stāvā ir viena liela istaba — “Vīrs Mākoņiem”. Telpas lielāko daļu aizņem griestos iekārta liela gulta. Anželika stāsta, ka, cik viņai zināms, ideja ir oriģināla, nekur citur šāda gulta nav redzēta. Lai tās konstrukciju izveidotu izturīgu, bet tajā pašā laikā vieglu, nācās meklēt kaut ko līdzīgu tradicionālam kokam. Rezultātā gulta tapa no kompozitmateriāla dēļiem. Konstrukcija iekārta alpīnistu virvēs, stiprināta ar profesionālam karabiņiem. Drošībai materiāli izvēlēti ar divas reizes lielāku izturību nekā ikdienā būtu nepieciešams. Sarūpēta lina gultasveļa, labas kvalitātes segas un spilveni, lai viesi varētu izbaudīt veselīgu miegu. Lai iemīgšana būtu ātrāka, miegs dziļāks, pie gultas nav naktskapīša, uz kura atstāt telefonu, un istabā nav arī televizora. Skatoties uz logu, istabas labajā pusē kaktā seš liels rožu lācis. Stāsts par to ir šāds: tā kā viesu māju tās saimnieki cerēja atklāt agrāk, uz īpašo dienu vēlējas uzaicināt Imanta Ziedoņa dzīvesbiedri Ausmu Kantāni. Diemžēl viņa pirms diviem gadiem aizgāja no šīs dzīves. Aktrises piemiņai uz sienas

tapa gleznojums — pieneņpūkas un aizlidojoša mārīte. Ausma Kantāne kolekcionēja rotāļlācūs, tāpēc arī šeit ir liels un pūkains, ar zilu degungalu.

Atbraukt un novilkt masku

“Mana ideja par šo vietu ir tāda — te cilvēks atbrauc, nomet savas ikdienas maskas, atbrīvojas no visa liekā, atgūst to, kas viņš patiesībā ir — daļa no dabas. Tāpēc šī vieta varbūt nederēs kuram katram. Te nebūs ļauti dzerstiņi. Te ir vieta cilvēkiem, kuri grib atjaunoties, kuri ciena dabu, mil sevi, saprot, ka reizēm maskas jānomet un spārni jāiegūst. Te nebūs citviet ierastais kubls. Pirts, ja tādu veidosim, atradīsies tālāk no mājas,” stāsta Anželika. Ar laiku viesiem plānots piedāvāt arī izjades zirga mugurā.

Pirmie viesi — sportisti, tie bija janvārī, laikā, kad Aizkrauklē notika tenisa turnīrs. Mājas saimniece nodrošināja taksometru, kas viņus aizveda līdz Aizkrauklei, jeteica labu pusdienošanas vietu. Par to saņēmusi augstāko novērtējumu portālā booking.com.

Anželika saka, ka viesu namu īpaši necentīsies reklamēt. Uzrunājusī Imanta Ziedoņa muzeju, un tā pārstāvji izteikusi vēlmi sadarbīties. Tas varētu izpausties dažādu kopīgu pasākumu veidā. Vasaras sezonā nama tuvumā izvietos masīvā koka mēbeles un plānots, ka vieta te būs aptuveni 30 cilvēkiem. Tiesa, bez iespējams tik lielam skaitam dot naktsmitni. ♦

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild laikraksts “Staburags”.